

DVD-V-004-P

PRVI PRILOG: HTV – novinar M. šafer

SLIKA:

Doček na aerodromu u Sarajevu, zatim slijede kadrovi sa sjednice.

TEKST:

Prvi službeni posjet Franje Tuđmana soc. Rep. BIH. Na aerodromu ga je pozdravio član predsjedništva BIH Stjepan Kljuić. U delegaciji Hrv. bili su potrpred. predsjedništva Jugoslavije Stipe Mesić, dr. Žarko Domljan, pred. sabora, predsjednik vlade Josip Manolić, te predstojnik ureda pred. Republike Hrvatske Hrvoje Šarinić. U zgradi predsjedništva BIH pozdravio ih je Alija Izetbegović sa svim članovima novog predsjedništva ove Republike, razgovori su zatim vođeni bez novinara. Najavljena je pretpostavka za dogovor o izlasku iz političke krize u Jugoslaviji. Ipak je zapostavljen razlog, koji je poznat. Naredba predsjedništva Jugoslaviji za oduzimanje naoružanja od ilegalnih i paravojnih organizacija. Izjave oba predsjednika za tridesetak novinara slijedi:

AUDIO 1 NA KAZETI 4

Dr. Franjo Tuđman predsjednik Hrvatske

Alija Izetbegović predsjednik predsjedništva SR BIH

Tuđman: «Ti razgovori bili su u duhu dogovora, da u međusobnim razgovorima predstavnika republika treba tražiti rješenje da izlaz iz državno-političke krize. Mi smo izložili hrvatska gledišta koja su vam poznata, koja su veoma podobno, iscrpno iznijeta u mom izlaganju i na posljednjem sastanku predsjedništva ****u Beogradu. Saslušali smo isto tako gledišta predstavnika Bosne i Hercegovine. Konstatirali smo sa zadovoljstvom da se, da su ta naša gledišta mnogočemu podudarna što se tiče općih prihvaćanja demokratske preobrazbe, što se tiče nastojanja da se u međusobnim razgovorima i dogovorima dođe do rješenja, no razumije se ima i stanovitih razlika. O tim razlikama počeli smo raspravu, mislim da smo postigli veće razumijevanje međusobnih stajališta jer ta razlika postoji iz posebne situacije Hrvatske i posebne situacije Bosne i Hercegovine. Moram kazati da smo današnje razgovore morali i malo skratiti, ili pak usmjeriti na problem isteka roka naredbe predsjedništva SFRJ ovlaštenju Jugoslavenske armije za oduzimanje naoružanja ilegalnih paravojnih organizacija, jer tu čini se tu dolazi do različitog tumačenja dok smo mi u Hrvatskoj a i čuli smo u Bosni i Hercegovini pozdravili takvu akciju da se razoružaju ilegalne paravojne organizacije. Međutim, u današnjem razgovoru između predstavnika Hrvatske i potpredsjednika saveza predsjedništva gospodina Mesića sa predsjednikom saveznog predsjedništva gospodinom Jovićom došlo je do pitanja pa i različitog tumačenja** *** podrazumjeva iz onoga što je gospodin Jović kazao gospodinu Mesiću moglo se podrazumijevati da armija pod smatra i razoružanje milicije u Hrvatskoj koju je držano-političko vodstvo Hrvatske naoružalo u skladu sa svojim ustavnim i pravnim poretkom. I mi u Hrvatskoj već od početka i danas smatramo, mi jesmo za razoružanje svih ilegalnih organizacija, skupina i pojedinaca ali Vlada Hrvatske pruženo je **** policije u Hrvatskoj po svom ustavnom poretku, ovlaštenju i ne dopuštamo nikome da se miješa u suverenitet Republike Hrvatske glede unutarnjih poslova. Ukoliko bi armija kako je Jović kazao stupilo u akciju noćas u tom pogledu to bi... mi smo upoznali predsjedništvo Bosne i Hercegovine, to

bi izazvalo katastrofalne posljedice. Evo u tom smislu su naši razgovori bili upućeni malo i izvan onih bitnih pitanja kojima smo zaokupljeni i predsjedništvo Bosne i Hercegovine dalo je ili dat će priopćenje.»

Zahvaljujem, gospodinu Tuđmanu***.**

Izetbegović: «Da potvrdim da će ovo saopćenje o kome je predsjednik Tuđman govorio a koje se tiče sada ove novonastale situacije odnosno akcije armije *** sa oružjem uslijediti, imat ćete ga u roku od nekih desetak do petnaest minuta. On se upravo umnožava tamo, dobit ćete ga u punom tekstu pa ćete tamo vidjeti da je predsjedništvo Bosne i Hercegovine zauzelo stav da dok se na odgovarajući način ne protumače odredbe, ona naredba očigledno potrebuje jedno tumačenje, to se vidjelo i iz reakcija Slovenije i tako dalje, dakle dok se na meritoran način ne da tumačenje što se pod paravojnim jedinicama podrazumijeva upravo koje su to jedinice koje dolaze pod udar one odredbe, da se zaustavi bilo kava akcija vojske jer bi u postojećoj situaciji, mislim pri tome samo na našoj nego i svjetskoj situaciji kakva jest, izazvala vjerojatno vrlo teške posljedice. I mi mislimo da se treba učiniti da se osigura ovdje jedan miran rasplet. Pogotovo nam se čini da ne bi dobro došla bilo kakva akcija armije u trenutku dok traju dogovori Republika. Oni bi utjecali na psihozu, atmosferu pa i na gledanja ljudi. A što se tiče samih razgovora o budućnosti Jugoslavije ja mogu sa zadovoljstvom da konstatiram da su dvije bitne stvari slažemo. To je za nas bitna stvar, za Bosnu nekakve održane da se **** integracije. No pri tome naravno isto ima razlika. Mi ih u budućoj integraciji, mi na primjer više gledamo državu, Hrvatska strana gleda manje, mi mislimo da ona ima međunarodno pravni subjektivitet. Hrvatska strana to ne vidi tako, a što se tiče suverenosti Bosne i Hercegovine tu postoji apsolutna podudarnost gledišta. Hrvatska strana je potvrdila privrženost i podršku suverenitetu Republike Bosne i Hercegovine, njene cjelokupnosti, njenog integritetu. To smo mi sa osobitim zadovoljstvom prihvatili, primili k znanju. Ako bi govorio o razlikama koje postoje, a za vas je vjerojatno interesantnije razlike onda je to najvjerojatnije

funkcija armije. Mi u Bosni i Hercegovini smatramo da će trebati ići na jedan oblik Jugoslavenske narodne armije, zajedničke dakle armije koja bi bila naravno *** a prije svega depolitizirana i čiji bi personalni sastav bar što se tiče vojnog vrha bio izbalansiran u nacionalnom smislu što sada nije slučaj i što stvara nepotrebnu sumnju u odnosu na ovu instituciju. Hrvatska strana ima tu različita gledišta. Mislimo da ovo pitanje je predmet daljnjih razgovora jer ovo su prvi razgovori i nadam sa ako ne bude nekih dramatičnih promjena da će se ti razgovori nastaviti i najvjerojatnije ipak kako mi to mislimo i kako vjerujemo uspješno savladati i okončati donošenjem jednog novog dogovora o Jugoslavenskoj integraciji. U razgovorima dotaknuti pitanje jedinstvene monete, znači na čemu mi stojimo i jedinstvene emisione banke, centralne banke na čemu mi također u Bosni i Hercegovini stojimo, Hrvatska strana se o tome nije izjasnila.»

Tuđman: «Ali izjasnila se da želi osigurati gospodarske i financijske i suverenosti.»

Izetbegović: «Da. Hrvatska strana kako kaže predsjednik Tuđman će insistirati na konceptu koji osigurava gospodarsku samostalnost i integritet Republike u ****smislu. Vidjeti ćemo koliko se to može uskladiti sa takozvanom jedinstvenom monetom. Razgovori će se dalje nastaviti. Ovi naši članovi delegacije skoro svi su izrazili jedno ugodno iznenađenje, otvorenosti razgovora pa i bliskosti gledišta u nekim stvarima, iskrenošću razgovora su bili zaista otvoreni. Nastojali smo da izbjegnemo zamku takozvanih općih mjesta i da zaista vodimo jedne konkretne razgovore. Izvolite pitati.»

Prvo je pitanje glasilo koji je pravi razlog zahtjeva Vlade Republike Hrvatske za prolongiranje vraćanja oružja.

Tuđman: «To nije bio zahtjev Vlade ni predsjednika Hrvatske nego prijedlog ministarstva unutrašnjih poslova s obzirom da u nekim pobunjenim općinama u Hrvatskoj nije dovršeno u potpunosti predaja oružja niti u Kninu, ni Obrovcu ni

Benkovcu. Prema tome naše Ministarstvo unutarnjih poslova je smatralo da bi produljenje roka pospješilo da se do kraja izvrši ta predaja.»

Novinar Tanjuga pročitao je Tuđmanovu izjavu Reuteru i tražio komentar, izjava glasi:

Predložiti ću Miloševiću da zadržimo postojeće granice ali sam spreman da nađem i druge solucije.

Tuđman: «Bitno je u našem stajalištu da smo mi u svojoj izjavi pred predsjedništvom i danas ustanovili da smo mi za poštivanje postojećih granica i za priznanje suvereniteta Republika a to je malo slobodno tumačenje dopisnika».

«Tko je po vašem mišljenju nosilac suvereniteta?» pitala je novinarka televizije Sarajevo.

Tuđman: «Mi polazimo danas u ovim razgovorima da su Republike nosioci suvereniteta, a razumije se i to smo kazali da smo *** da čak i detaljnije obrazložio prigodom donošenja Ustava Republike Hrvatske, da mi u našim stajalištima i pregovorima vodimo računa i o tome Hrvatski narod ne živi samo u Republici Hrvatskoj a to je slučaj znači i sa drugim narodima Republike Srpske. Ali polazimo od toga da su Republike danas nosioci suvereniteta republika pa i znači i naroda koji u tim Republikama živi.»

«Budite konkretniji.» glasilo je sljedeće pitanje: «ako se ne prolongira intervencija armije noćas što će se dogoditi?»

Tuđman: «Kazali smo, ne jednom i ovaj puta ponavljam da će Republika Hrvatska braniti slobodu demokraciju i suverenitet svih Republike svim raspoloživim snagama i narodom koji je spreman**.»

Dopisnik «Dela» postavio je i posljednje pitanje na današnjoj konferenciji za novinare predsjedniku Tuđmanu: «Da li ste se dogovorili sa Slovencima o zajedničkoj obrani ako noćas intervenira vojska?»

Tuđman: «Pa vi ste vjerojatno čitali priopćenja koja su dana sa zajedničkih sastanaka, nizu zajedničkih sastanaka zajedničkih predstavnika Hrvatske»

NOVI PRILOG: HTV

SLIKA:

Sve delegacije Jugosl-
avije- sastanak.

TEKST:

Delegati Hrvatske i BIH razmijenili su mišljenja, o ključnim pitanjima političke budućnosti Jugoslavije i u njezinim okvirima Hrvatske i BIH. obje su se strane složile da se rješenja mogu naći u demokratskom dijalogu i da se nametanje rješenja silom na mogu prihvatiti ni u kojem slučaju. Delegacija BIH izrazila je uvjerenje Jugoslavije može opstati kao integracija ravnopravnih naroda i Republika sa međunarodnopravnim subjektivitetom a bit je rješenja ustrojstva zemlje u demokraciji zemlje, prema stajalištu delegacije BIH. Potrebno je osigurati jedinstveni monetarni sustav sa posebnim republičkim poreznim sustavom. BIH zauzimaju se da se na razini Jugoslavije zadrži jedinstvena armija u reformiranom i potpuno depolitiziranom obliku, a da republike mogu imati teritorijalnu obranu. Delegacija BIH zauzima se za Jugoslaviju s ustavotvornom, zakonodavnom i izvršnom vlašću u opsegu i funkcijama koje će se dogovorno utvrditi u skladu sa iskustvima modernih europskih država. Delegacija Republike Hrvatske zauzima se za konfederativno uređenje Jugoslavije koje podrazumijeva savez suverenih država koje su se prethodno dogovorile o obliku i sadržaju svog zajedništva. Također se zalaže za potpunu ekonomsku, gospodarsku samostalnost republika, što onemogućuje međusobno

iskorištavanje a financiranje prethodno dogovorenog zajedništva provodilo bi se isključivo kotizacijom. Što se oružanih snaga tiče Hrvatska zastupa stajalište da u konfederaciji svaka članica mora raspolagati vlastitom oružanom snagom što je jedan od uvjeta njezine suverenosti ali ne isključuje mogućnost da svaka članica konfederacije sudjeluje u zajedničkoj oružanoj snazi vojnim kontinentom ili na drugi prihvatljiv način. Obje delegacije izrazile su spremnost da sve do slijedeće sjednice predsjedništva Jugoslavije i nakon njezina održavanja nastave razgovore među Republikama. Na taj način očitovano je uvjerenje da će biti moguće postići koncensus budućem ustrojstvu Jugoslavije na novim osnovama.

NOVI PRILOG:

U KADRU: Mirjana Rakić

U toku večeri predsjednik Republike Hrvatske dr. Franjo Tuđman sastao se u Sarajevu sa čelnicima HDZ- a za BIH. u razgovorima koje su vodili, najviše je bilo pitanja o aktualnoj političkoj situaciji u zemlji.

TEKST:

S. Šagolj, Franjo Tuđman, Manolić, Domljan sastali su se sa predstavnicima HDZ- a, kulturnim predstavnicima, te katoličkim predstavnicima.

U KADRU: Stjepan Kljuić

Pozdravlja Hrvatsku delegaciju, potpuno se usaglašavaju u bitnim pitanjima BIH, da se jedino može živjeti zajedno ako se je ravnopravno.

U KADRU: Franjo Tuđman

Posljednje 3 godine putovao sam svijetom, ali je sigurno da je ovaj susret sa vama najdirljiviji. Kao Hrvati sastavni dio Hrvatskog naroda opredijelili ste se za slobodu, demokraciju, za suživot ali na osnovama ravnopravnosti. Osobito sam želio doći u Hercegovinu, ali biti će još prilike _ _ _ _ _ (nerazumljivo), danas usmjereno protiv demokracije u Hrvatskoj, protiv suverenosti u Hrvatskoj. I ta naredba koju je predsjedništvo Jugoslavije dalo prije 10 dana bilo je formalno u redu, jer je dalo naredbu o razoružanju paravojsnih snaga. Ali u biti je išla za razoružanjem Republike Hrvatske, a mi smo - po zakonu naoružali miliciju Republike Hrvatske po Ustavu, jer unutarnji poslovi spadaju u pravo Republike Hrvatske. Još uvijek neki žele stvoriti razloge da dođe intervencije vojske. Mislim da ćemo spriječiti, na demokratski način suverenost Hrvatske, a time i vama stvoriti preduvjete za suverenost BIH i rješenje vašeg pitanja. Ukoliko bi to bilo ugroženo, mi ćemo braniti svim snagama i milicijskim snagama, prozvati ćemo hrvatski narod i s time neka svi računaju. Vjerujem da će taj poziv sadašnjeg Hrvatskog vodstva naići na _ _ _ _ _ Hrvata BIH, javljaju se ljudi iz cijeloga svijeta. Mi smo kazali nema potrebe, ali ako će biti potrebe u Hrvatskoj 81 više neće biti ni taj trenutak, kada se stvara suvremena Evropa, nećemo iskoristiti. Mislio sam da ćemo izbjeći najgore, ali iracionalnih pomaka u politici ima, a ima odveć onih koji šire granice i ideje o velikoj Srbiji. Vidjeli ste i na kartama. Ja sam uvjeren da je upravo demokratski izražena volja Hrvatskog naroda i uspostava Hrvatske sa ustavom koji smo donijeli, jamstvo za Hrvatski narod u BIH. _ _ _ _ _ (nerazumljivo) vi ste čitali o našim posjetima SAD- u, Njemačkoj, sad i Austriji a i drugim državama, što sve znači o tome da je Republika Hrvatska stvarnost sa kojom se računa ne samo u rješavanju Jugoslavenske krize, nego u uspostavi novog Evropskog poretka. Čak i ako nas zadese neke situacije od noćas na nadalje (koje ne bismo željeli), budite uvjereni da ćemo je znati iznijeti pobjedonosno! Pljesak. Za sada, budite uvjereni, moramo otići jer ima nekih naznaka da moramo biti spremni noćas.

U KADRU: Nadbiskup Vrhbosanski Puljić

Pozdravlja predsjed. «Vi ste potaknuli demokratska zbivanja u Hrvatskoj, taj val demokracije upravo je pokucao i na vrata BIH. crkva je hrabrila narod da ostane ovdje, čini i danas isto, jer je to zemlja naših pradjedova. Mi želimo sa svima živjeti u zajedničkoj domovini. Vjerujemo da će nova Hrvatska više skrbiti i brinuti za Hrvate u BIH na svim planovima. Mi obećavamo da ćemo kao i do sad, poučeni stoljetnim iskustvom, ustrajati na ovim razmeđima u čuvanju i njegovanju, svega što čini Hrvatsku narodnim bićem. Hvala!»

U KADRU: Tuđman

O narodu koji je katolički, jedinstven i zato dobio izbore, te suradnje crkve i naroda.

NOVI PRILOG: Zagreb

SLIKA:

Telop grada Zagreba.

TEKST:

Ministarstvo obrane Republike Hrvatske uputilo je odjelima međuopćinskih poslova za obranu, općinskim sekretarijatima za nar. obranu i gradskom sekretarijatu za obranu slijedeće priopćenje: na temelju spoznaja, da neke vojne jedinice Jug. Armije, pozivaju mimo zakona rezervni vojni sastav na vježbe i obuku, obavještavamo vas da za sve to nemaju nikakva opravdanja. Vojni obveznici trebaju se oglušiti na poziv. Ako nije došao od sekretarijata za narodnu obranu općine i njihovom kurirskom službom.

NOVI PRILOG: Zagreb 23. 01. 1991. razgovori rukovodstva Hrvatske i Crne Gore.

U KADRU: Tuđman

O kriznoj situaciji, o armiji koja ne može biti iznad naroda i sredstvo jedne politike. Jugoslavenska nar. armija treba se prilagoditi promjenama.

U KADRU: Bulatović

Proces konfederalizacije može da predstavlja prepreku u traženju demokratskih rješenja u Jugoslaviji. Mi imamo razna gledišta oko unutarnjih granica ali argumenti izneseni s objiju strana priječe brzopleto zaključivanje.

U KADRU: Tuđman

O granicama koje nisu samo administrativne, one su granice Republika kao država, koje su čak i nosioci državljanstava svojih građana i koje se ne mogu mijenjati bez odobrenja najviših tijela tih republika.

NOVI PRILOG: Sarajevo S. Šagolj

U KADRU:

Razgovori koji su vođeni između rukovodstva BIH, Hrvatske i Srbije, bar za sada daje veći optimizam o razrješavanju krize u Jugoslaviji. Kako kaže Izetbegović da su razgovori išli u smjeru rješavanja krize bez sile i vojnog mješanja. Razgovori Srbije i Hrvatske su pokazali da su svi ipak za neku vrstu YU integracije. U Bosni izaziva podozrenje, naročito kod stranaka na vlasti SDA i HDZ, da se suverenitet Bosne u Srbiji uslovljava opstankom Jugoslavije kao federalne države. Hrvatska suverenitet Bosne priznaje bez ikakvih uvjeta. Srbija smatra kada se radi o armiji ne treba ništa mijenjati. O armiji i ustrojstvu unutar nje. Treba i dalje razgovarati o Jugoslavenskoj budućoj integraciji. U petak dolaze Crnogorci pa Slovenci.

SLIKA:

Sastanci u skupštini

BIH.

NOVI PRILOG: Rep. B. Vojičić Titograd

U KADRU:

Bulatović je za razgovore među Republikama prvo izabrao S. Miloševića, zatim razgovarao sa Tuđmanom o tome kako nisu Crnogorci (neke stranke) za veliku Srbiju. Ako se Jugoslavija raspadne žele biti sami. O pokretu za Jugoslaviju.

SLIKA:

Titograd

NOVI PRILOG: Iz Beograda- HINA

SLIKA:

TEKST:

Sa sjednice saveznog Predsjedništvo Jugoslavije sa predsjednicima svih izvršnog vijeća.

Republika, razmatralo je pitanje o mogućnosti suradnje i stvaranju minimuma za funkcioniranje federacije. Srbija napadala A. Markovića, da njegova politika gura Srbiju u privredni kolaps. Ininformacije siva «primljene na znanje» Slovenija spremna financirati federaciju ali samo putem kotizacije. Slovenija i Hrvatska su se složile za već poznati model, konfederalni, naglašavajući da bi svako drugo

rješenje usmjerilo na put osamostaljenja. Bez odgovora je ostalo dali su nosioci suvereniteta narodi ili republike i dali su granice administrativne ili državne. 22. II. u Sarajevu, održati će se novi sastanak političkog vrha Jugoslavije, da bi se usaglasila različita stajališta. BIH se zalaže za traženje kompromisnog rješenja, također i Makedonija. Drnovšek je zatražio da se odmah počne sa postupcima za razgraničavanje obveza i prava među Republikama, te između Republika i federacije. On je i predložio politiku «čistih računa» te da se angažiraju stručnjaci iz vijeća Evrope s područja prava i međunarodnih odnosa.

U KADRU: Izetbegović

«Vrtili smo se u krug. Što se tiče federalne koncepcije tražio sam od Slovenije i Hrvatske da definiraju maksimum kompetencije koji bi povjerali federaciji, a Srbiji i Crnoj Gori da definiraju minimum koncepcije. Ni kod jednih ni drugih nisam naišao na oduševljenje. Mi i Makedonci pokušat ćemo neku srednju koncepciju. Da definiramo svoju i da to bude nešto između»

NOVI PRILOG: HTV

SLIKA:

TEKST:

Sastanak Tuđmana i Predsjednik Tuđman u Zagrebu je primio Aliju Izetbegovića
Izetbegovića radi usklađivanja stajališta uoči sjednice SIV- a u Sarajevu.

NOVI PRILOG: HTV

SLIKA:

Telop Zagreba

TEKST:

Vojni organi, pojedine starješine, jedinice JNA, provociraju na teritoriju Republike Hrvatske, čak i protivno vlastitim propisima. General Potpukovnik Ljubomir Domazetović naredio je da se izvrši inspekcija poslova vojne obveze na području Hrvatske, čime je prekoračio ovlasti, te je vlada Republike Hrvatske uputila prosvjed SIV- u.

NOVI PRILOG: HTV iz Sarajeva

SLIKA:

Telop Sarajeva

TEKST:

Savez Srpske demokratske Stranke BIH priopćio je, da je za Srpski narod u toj republici neprihvatljiva deklaracija o suverenosti nedjeljivosti BIH, koju je predložila SDA. SDS kaže da je deklaracija moguća samo po ustavu BIH, po pravnom aktu ustava. Prema tome, deklaracija je u suprotnosti sa postojećim ustavom BIH i Jugoslavije.

NOVI PRILOG: HTV

SLIKA:

Skupština

TEKST:

Prihvaćanjem rezolucije o prijedlogu sporazumnog razdruženja SFRJ, na dvije ili više neovisnih država. Zastupnici Slovenske skupštine učinili su nov korak prema samostalnosti u skladu sa provedenim prebiscitom 23. XII.?

U KADRU: Dr. France Bučar predsjednik skupštine Republike Slovenije
«Republika Slovenija se oblikuje samostalna, suverena, neovisna država. Državne granice nove države Republike Slovenije su međunarodno priznate državne granice. Dosadašnje SFRJ s Republikom Austrijom, Italijom i Mađarskom, kao i granica između Republike Slovenije i Hrvatske u sklopu dosadašnje SFRJ. Skupština Republike Slovenije obavještava skupštinu SFRJ da s rezolucijom počinje postupak razdruživanja SFRJ na dvije ili više samostalnih i neovisnih država.

U KADRU: Milan Kučan

«Ako druge Republike ne prihvate prijedlog za sporazumno razdruženje, moramo se odlučiti o samostalnosti Slovenije bez ostalih Republika. U tom slučaju Slovenija će se razdružiti bez sporazuma.

SLIKA:

Skupština i J. Drnovšek

TEKST: Janez Drnovšek

Pretpostavlja da nikome nije u interesu kaotični raspad. Ostavlja otvorenu mogućnost da Slovenija stupi u neki drugi odnos s ostalim dijelom Jugoslavije, odnosno sa pojedinim Republikama ili grupacijama koje bi eventualno zadržale oblik federacije. Sporazumno razgraničenje s Jugoslavijom

predstavljalo bi osnovu za međunarodno priznanje Slovenije, za normalno uređenje svih odnosa uključujući finansijsko, s ostalima u svijetu.

U KADRU:

Pitanje novinara: zašto razdruženje, a ne odcjepljenje? Kučan

Bitan razlog je u tome što se Slovenija nije pripojila Jugoslaviji ili pridružila nekoj Srpskoj državi, već je zajedno sa drugim republikama jednakopravno i na osnovi svoje volje ustanovila Jugoslaviju federativnog državnog uređenja i zato smatram da je prestanak te države moguć samo putem razdruživanja.

NOVI PRILOG: Iz Beograda sjednica SIV- a, rep. Zoran Samardžić

SLIKA:

TEKST:

Skupština

Nakon izlaganja zamjenika saveznog sekretara za narodnu obranu Stanetabroveta i saveznog sekretara SUP- a Petra Gračanina izbila je žustra, neparlament. rasprava Ante Krstulović je ustvrdio da je Brovetovo izlaganje izravan napad na Hrvatsku i njezine funkcionare. Golema većina Hrvata je za samostalnu Hrvatsku.

U KADRU: Ante Krstulović

«Nikad Hrvatska i rukovodstvo nije ni jednog momenta reklo da se neće naoružavat. Moramo braniti samostalnost, protiv nikoga to nije upereno, već samo čuvamo svoj suverenitet. Pod cijenu svih života građana Hrvatske očuvat ćemo.»

SLIKA:

Sjednica i govornici.

TEKST:

Božo Kovačić drži da je predsjedništvo Jugoslavije učinilo grešku, jer je naredilo armiji da se sukobi sa Hrvatsko. Kovačić ne optužuje vojsku, jer ona mora slušati komande. Radi se o sukobu sa Hrvatskom vlašću, a ne o odgovornosti Špegelja, Boljkovca i okrivljenih iz Virovitice. Mijat Šukorić kaže da nije za Hvaljenje, zveckanje oružjem armije, ali činjenice kazuju da bi bilo više i političke i ljudske tuge, da vrhovna komanda oružanih snaga i armija nisu učinili to što jesu, a spriječili su građanski rat. Komentirajući odluke Hrvatske vlade Šuković je rekao da nije objavljen niti jedan službeni dokument kojim bi ona preuzela odgovornost i za sve drugo, a što se zbivalo pored nabavke oružja. Ako je točno da je za izdavanje naredbi za oružano nasilje i opkoljavanje kasarni u Virovitici stvarno izvršavanje odluka vlade Republike Hrvatske, kaže Šukorić onda je ona tim činom postala štab terorističkih akcija. Zlatko Grabar je rekao da će o legalitetu svih postupaka Hrvatske vlade prosuđivati jedino sabor.

U KADRU: Zlatko Grabar delegat iz Hrvatske

«Vrijeme je da se skine veo tajni sa svih u ovoj zemlji, pa tako i sa saveznog SUP- a i Jug. armije u cjelini. Oni moraju reći podatke, tko kome i zašto unutar i izvan Jugoslavije prodaje oružje, kome se daje i posuđuje oružje i oprema, zašto se uznemiravaju na razne načine starješine, vojnici, policajci, građanska lica, koji dobivaju otkaze jer ne prilaze _ _ _ _ _ (nerazumljivo) komunističkoj partiji _ _ _ _ _ nedodirljivih više u ovom društvu nema. To je povijesna neminovnost»

SLIKA:

Sjednica i govornici.

TEKST:

Ante Beneti je rekao za _ _ _ _ _ ? naoružavanje da je sračunato, da bi se zaustavio razvoj demokracije u Republici, koja je u tome najdalje otišla. Delegat iz Srbije Predrag Trifunović je zahtijevao da se uhitite svi koji izazivaju bratoubilački rat, a Janez Lukač da je ova točka samo dio scenarija za sutrašnje odluke kojoj većinskoj Srbijanskoj državi trebaju omogućiti preuzimanje vlasti u sudstvu, inspekcijским organima, financijama i vojnim pitanjima.

NOVI PRILOG: Zagreb

SLIKA:

Sjednica

TEKST:

U Hrvatskoj se neće primjenjivati odredbe ustava Jugoslavije koje nisu u skladu sa Republičkim ustavom. Ključna je odredba dopuna ustavnog zakona za provedbu ustava Republike Hrvatske što ih ustavna komisija i vlada predlažu na usvajanje na zasjedanju sabora u Republici Hrvatskoj. Savezni organi neće moći bez prethodne suglasnosti predsjednika Republike utvrditi postojanje izvan rednih prilika, uvesti izvanredno stanje, izvanredne mjere ili narediti upotrebu oružanih snaga u miru. Podržana je i dopuna zakona o Hrvatskoj vladi, kojom se utvrđuje da predsjednik, potpredsjednici i članovi vlade imaju imunitet od dana izbora o čemu će se sabor izjasniti.

NOVI PRILOG: TV Zagreb- iz Sarajeva

SLIKA:

TEKST:

Sjednica predsjedništva Jugoslavije.

Predsjedništvo Jugoslavije raspravljalo je o političkoj budućnosti zemlje. Došlo je do preciziranja stajališta pojedinih Republika na osnovi dogovora prošle sjednice predsjedništva Jugoslavije, došlo je do većeg stupnja globalnog razjašnjavanja pozicija pojedinih Republika koje su i dalje znatnoj mjeri ostale različite. Na osnovi rasprave i iznesenih stajališta svih sudionika, a radi daljnjih približavanja gledišta zaključeno je, da bi sljedeće sjednice 1. III. u Beogradu u istom sastavu posebna stručna komisija, po jedan predstavnik iz svake Republike, pripremi koncept sadržaja najbitnijih odnosa u budućoj Jugoslavenskoj državnoj zajednici. Također je zaključeno da predsjedništvo Jugoslavije za iduću sjednicu predloži ustavno- pravnu proceduru za izdavanje iz Jugoslavije na ustavan i sporazuman način. Istaknut je veliki značaj dogovora Republika i usvajanje zakona u skupštini Jugoslavije, o ostvarivanju funkcija federacije i funkcioniranje države do postizanje dogovora o političkoj budućnosti zemlje. Zaključeno je, da je čim prije potrebno usuglasiti stavove i da SIV što prije izađe pred skupštinu sa usaglašenim prijedlozima zakona, kako bi se izbjegle teže posljedice za zemlju u cjelini i osigurao normalni rasplet političke krize.

NOVI PRILOG: TV Sarajevo, nakon sjednice izjave nekih sudionika

U KADRU:

Tuđman- samo prolazi ne želi dati izjavu.

S. Mesić: «Konfederalni koncept već je u opticaju, da tako kažemo, i on je kod svih!»

Vasil Tupurkovski : «.... uspjeti da dogovorimo, da damo podršku političku za znakove i prijedloge SIV- a.»

S. Milošević – prolazi ne želi dati izjavu.

Momir Bulatović: «Nije samo konfederalni koncept, nego i federalni koncept, to će biti tremrano kao stručno pitanje koje će biti ponuđeno kao mogućnost političkog odlučivanja. Pitanje: «Jeste li optimist o sudbini Jugoslavije?»
Odgovor: «Ha, ha ja sam uvijek optimist. Stvari su ipak malo jasnije, a to ćemo vidjeti na narednom sastanku.»

Drnovšek : «Pregovarali smo, ponovo su se konstatirale pozicije, nije ništa novo, ipak ćemo sada nešto pokušati, da pozicije razvijamo dalje, sada zavisi mnogo od BIH i Makedonije kako će se opredijeliti. Pozicije Hrvatske i Slovenije su dosta čvrste, samostalnost Republika i moguć dogovor zajedničkih interesa saveznog, ali pozicija Srbije i Crne Gore je čvrsta za čvrstu federaciju, a BIH i Makedonija su između i pokušavaju to da približe. Vrlo je teško jer su ove druge pozicije čvrste.» Novinar: «Neki kažu konfederacija?» Drnovšek: «Mogli bi se reći, možda više po suštini funkcija, konfederacija, ali se izbjegava onaj ... termin. Od prošle sjednice malo smo otišli dalje, bili konkretniji, tko mora da se opredijeli nije bilo mijenjanja stavova. Bio je jedan simetrični dogovor, možda jedna grupacija Republika koja bi se čvršće povezala, malo sa više funkcija, a onda sa druge strane, recimo Slovenija i Hrvatska sa manjim djelom funkcija, tako da mislim da smo prvi put došli do toga da smo u ovom sastavu na neki način ravnopravno razgovarali. Mislim u tom pravcu da ima nekih šansi da dođe do sporazuma.»

U KADRU: Dr. Franjo Tuđman

AUDIO 2 NA KAZETI 4

Doktor Franjo Tuđman i Stipe Mesić

Tuđman: «Bio je to još jedan u nizu očito napornih sastanaka na kojima se raspravljalo, razumije se o bitnim pitanjima državno-političke i gospodarske krize na komu su još očitije došla do izražaja **** s jedne strane hrvatska i slovenska, s druge strane srpska i crnogorska. U tom sklopu predstavnici Bosne i Hercegovine i Makedonije našli su se u položaju da se izjašnjavaju. To izjašnjavanje je na kraju ispalo tako da je predsjedavajući ipak morao da konstatira da su odnosi 2 –2 - 2. U početku rasprave protezana su mnoga pitanja, potezani su personici Srbije i Crne Gore, potezani su povijesne argumente zašto se oni ne mogu složiti da sa **** Hrvatsko-Slovenskim, zašto se Srbija i Crna Gora ne može složiti sa prijedlogom da to bude savez suverenih država jer oni ne žele da srpski narod bude u različitim državama. Pa su potezali i povijesne primjere NDH, *** odnos kao ne primjereno, na što smo morali ukazati i sa stanovišta povijesnih činjenica i povijesnih iskustava da nitko nema pravo da u rješavanju sadašnjih ključnih problema državno-političke krize poteže nasuprot hrvatskim gledištima ***slučaj NDH i tako dalje jer je hrvatski narod u drugom svjetskom ratu u kojem je postao NDH ali je hrvatski narod je svojim snagama sudjelovao je u većoj, u znatnijoj mjeri u antifašističkoj borbi nego i sama Srbija. Jer je kada je to već potegnuto i tako dalje, onda smo iznijeli podatke da je uoči oslobođenja Srbije od partizanske *** vojske od bugarske vojske, od sovjetske vojske u to vrijeme znači kada je započelo oslobođenje Srbije ***polovicom 44. u devet korpusa **vojske je pet bilo u Hrvatskoj. I da je hrvatski narod u antifašističkoj borbi stvorio svoju federalnu državu Hrvatsku. Prema tome, kao što vidite u rješavanju tih ključnih problema potišću se neprekidno ta i povijesno pitanje i ta *** Hrvatskog naroda za nekakve fašističke, ustaške zločine i tako dalje. Sve to skupa govori kako su na stolu na svoj način sve karte, barem oni koji imaju u tim razgovorima sudjeluju i

predstavnicima Kosova koji sami govore da zapravo ni nemaju Skupštine u ime koje bi govorili da je situacija tamo kako su je oni nazvali, ne samo do krajnosti zaoštrena nego i eksplozivna. I da bi trebali biti uključeni u rješavanje tih pitanja budućeg uređenja Jugoslavije. No, to nikako da dođe na dnevni red. Nasuprot znači jasnih i određenih stajališta Srbije i Crne Gore da oni žele jednu državu, modernu demokraciju sa jednom vojskom i jedinstvenom, ne samo jedinstvenim tržištem monetarnim sistemom i tako dalje. Nego sa programom koji zapravo ide daleko ispod onoga što je u sadašnjem Ustavu. Mi smo ukazivali da Jugoslavija nije *** država nego je savezna država i zajednica suverenih Republika. Međutim i da savezna tijela na federaciju je *** stanovita prava Republika i da federacija nema drugih prava nego li što su Republike na federaciju. No međutim nasuprot takvog stajališta koje se zasnivaju na dosadašnjem ustavnom poretku oni polaze od toga da je savez onaj koji, federacija zapravo kao da je ona koja je pozvana da određuje kako će se stvari i odnosi uređivati, formalno priznaju pravo na samoodređenje ali u praksi recimo ne pristaju i ***slovenskog***. No, ipak se nastojalo da od mnogih sudionika, osobito od predstavnika Makedonije i Bosne i Hercegovine da dođe do nekakvog kompromisnog rješenja barem što se tiče nastavaka pregovora a mi iz Hrvatske kao i Slovenije smo kazali naši**** jasnu, mi smo donijeli rezolucije o početku postupka za razoružavanje ali smo postavili i jasna, određena shvaćanja na kojim osnovama smo spremni da se dogovaramo o novom savezu i zajednici suverenih Republika. Na kraju je, ne znam da li je izdano priopćenje sa sastanka. Nas dvojica smo izašli bili dok su oni pravili to. Na kraju je ipak zaključeno da jedna grupa pripremi na federalnom konceptu Srbije i Crne Gore za sljedeći sastanak. Tu je gospodin Mesić kao predstavnik Hrvatske i potpredsjednik saveznog predsjedništva koji je sudjelovao pa prepustio bih i njemu riječ, a onda vam stoji moja eventualna, ne puno, ali malo vremena na raspolaganju za eventualna...»

Mesić: «Ja mogu samo dodati da smo se danas dogovorili da bi ***nastojanja saveznog izvršnog vijeća ***uvjeta** sistema. Znači dok se vrši ovo dogovaranje o budućem ustrojstvu po našem savezu država onima koji zastupaju federalističko mišljenje ustrojstvu države da dotle sistem mora funkcionirati. Zato smo i prihvatili da se još jednom razmotri***tih uvjeta između saveznog izvršnog vijeća i vlada republika pa da se iznađe rješenje i da****Skupštine***da ga prihvate. Vjerujemo da će se tu naći izlaz jer inače bio bi kaos ako sistem ne bi funkcionirao. Isto tako mislim da će i Makedonija i Bosna i Hercegovina u ovom daljnjem nastavku pregovaranja vidjeti svoje mjesto. Naime, federalni koncept nikada nije bio do kraja definiran. Kada su Srbija i Crna Gora obećali da će uz stručnjake dati takav koncept pa će vjerojatno lakše doći do toga da vide svoje mjesto, Bosna i Hercegovina i Makedonija. Pa će onda procijeniti gdje im je bolje u jednom konfederalnom savezu ili u jednoj državi kakvu smo već do sada imali.»

Tuđman: «**** Bosna i Hercegovina, Makedonije ako smijem dodati ovome što je gospodin Mesić rekao, problem je u tome što oni polaze od suverenosti republika ali na svoj način bi željeli postići kompromis sa onima koji smatraju da Jugoslavija nije zajednica suverenih republika nego jedna država. Kod toga je simptomatično, znakovito da je od strane predsjednika Bosne i Hercegovine, odnosno predsjednika predsjedništva Bosne i Hercegovine gospodina Izetbegovića dan prijedlog da bi se možda rješenje krize moglo tražiti u jednoj asimetričnoj zajednici da bi Slovenija i Hrvatske mogle biti znači samostalni status imati nešto drugačiji Bosna i Hercegovina, nešto drugačiji Crna Gora i Srbija koje bi se mogle čak ujediniti u jednu**** državu da bi isto tako Makedonija mogla imati drugačiji. Prema tome, u tom višesatnom razgovoru **** ideja koja je na svoj način odražavala realnost različitih gledišta za tim stolom razgovora i koja neko zrnice realno kažem, rješenja ima u sebi. Ali ipak bitno pitanje ostaje u tome tko ima pravo da određuje sudbinu pojedinog naroda pojedine Republike?»

KRAJ VRPCE

